І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237 УНСоюз: HEnderson 5-8740 Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 215. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЛИСТОПАДА 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 10, 1961 No. 215. VOL. LXVIII.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПОВІДАЄ ПЕРЕВІРКУ ЗАКОРДОННОЇ ТОРГІВЛІ

ПЕРЕДБАЧАЄ ПОТРЕБУ ПРИСТУПИТИ АМЕРИЦІ ДО ЕВРОПЕЙСЬКОГО СПІЛЬНОГО РИНКУ ДЛЯ „ЗУСТРІЧІ ВИКЛИКУ ДОБИ"

Вашингтон. — 8-го листопада президент Кеннеді заявив на пресовій конференції, що ЗДА мусять вже в найближчому часі змінити свою торговельну політику, щоб „зустріти виклик доби", і щоб виконати свої зобов'язання у відношенні до вільного світу. Президент сказав, що в Европі настала велика зміна в закордонній торгівлі, бо там існує Европейський Спільний Ринок, до якого належать 6 держав: Франція, Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія та Люксембург, і до якого мають тепер приступити ще й Англія та інші держави. Президент гадає, що ЗДА попали б в тяжку торговельну ситуацію, коли б залишилися збоку і не приступили до тієї господарської спільноти, яка без митних перешкод веде взаємну торгівлю зі своїми членами. Крім того, казав Президент, Америка мусить врегулювати свої торговельні відносини з Японією та з державами Латинської Америки, а також із іншими, які залежать від експорту своїх товарів до ЗДА. Основний торговельний закон кінчає свою вартість 30-го червня 1962-го року. Уряд приготовляє в цій справі проєкт, щоб Конгрес міг ухвалити на найближчій сесії новий закон про торгівлю цієї країни з закордоном. Цю справу вже тепер мусимо докладно підготовити, казав Президент. Секретар скарбу Даглес Діллон, промовляючи недавно в Ню Йорку, заявив, що ЗДА мусять „зреволюціонізувати" свою закордонну торгівлю, щоб можна було втримати приязні відносини з американськими союзниками в світі. Зате заява секретаря торгівлі Лютера Г. Годжеса про те, що Президент не буде зменшувати митних тарифів в найближчому році, мусить бути дещо скорегована, бо закордонні держави постійно домагаються, щоб ЗДА зменшили свої митні оплати на привожувані товари до Америки з інших країн. Правда, Лютер Годжес говорив про те, що зменшення митних оплат, — це є довготермінова програма, яка мала б тривати кілька років. Коли б ЗДА дійсно приєдналися до Европейського Спільного Ринку, то це була б така торговельна революція в ЗДА, де ще й тепер деколи чути ізоляційні політичні та економічні голоси. Президент висловив думку, що приналежність ЗДА до Европейського Спільного Ринку була б корисна для цієї країни. Тому ЗДА повинні про це думати вже тепер, коли цей ринок перебуває ще в організаційній стадії.

Почали продукувати ракети, які можна випускати з автомобілів

Вашингтон. — Департамент оборони видав наказ почати працю над продукцією атомових ракет із середнім засягом, які можна було б випускати з важких автомобілів. Ці ракети мали б засяг до 1.000 миль, і їх можна б вживати в Европі на випадок війни. Покищо летунство має виконати вступні праці до цих керованих ракет. Коли ця праця буде успішна, тоді, імовірно, прийде наказ на повну продукцію цих ракет. Цю справу вже давно обговорювали, але треба б вирішити деякі справи: 1) Треба б вирішити справу контролі ЗДА над атомовою зброєю; 2) Конче вирішити те, як треба розділювати ці атомові ракети між 15 союзників, — членів НАТО та інших; 3) Хто мав би платити за ті ракети.

Асистент секретаря скарбу про реформу податкової системи

Шикаго. — Асистент секретаря скарбу Стенлі С. Соррей, промовляючи на річній конференції бухгальтерів - спеціялістів, заявив, що аж в 1963-му році можна буде ухвалити реформу податкової системи, і що аж тоді можна буде думати про зменшення прибуткових податків. Соррей говорив також і про податкову урядову програму в найближчому році. Уряд пропонував Конгресові скасувати той привілей власників дорогоцінних паперів, який дозволяє їм відтягати від оподаткування перших $50 прибутків із дивіденди або відсотків. Від решти прибутків їхніх самих джерел мали б іти на податок по 4 відсотки. Соррей заявив, що Комісія Способів і засобів в Палаті Репрезентантів відкинула була його пропозицію в цій справі, але державна скарбниця мусить збільшити свої прибутки, бо вона матиме витрати внаслідок того, що бізнесмени дістали податкові полегші при будові нових фабрик. Уряд вже заявив, що він плянує предложити збалянсований проєкт бюджету на 1963 рік.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** 7-го листопада вислав на руки голови президії Верховної Ради СССР Леоніда Ілліча Брежньова найкращі побажання „для народів ССС жити в безпеці і в мирному світі". Це зробив Президент з приводу 44-их роковин жовтневої революції.

● **В Ню Йорку** закінчився страйк шоферів, які розвозять молоко, і який тривав майже два тижні. Страйк закінчився тим, що робітники дістануть збільшену платню від молочарень. Страйк виграли робітники, але його не програли і власники молочарень, бо ціну на молоко збільшать найменше на два центи від літри. Страйк програли консументи молока, які дадуть підвишку шоферам, що розвозять молоко.

● **Батьки шкільних дітей** в Ню Йорку звернулися з просьбою до стейтової легіслятури, щоб вона не вирішувала справи будови сховищ для шкільних дітей на надзвичайній сесії, що її скликав 8-го листопада, бо ще не є вияснені всі справи, що відносяться до охорони проти атомової радіяції.

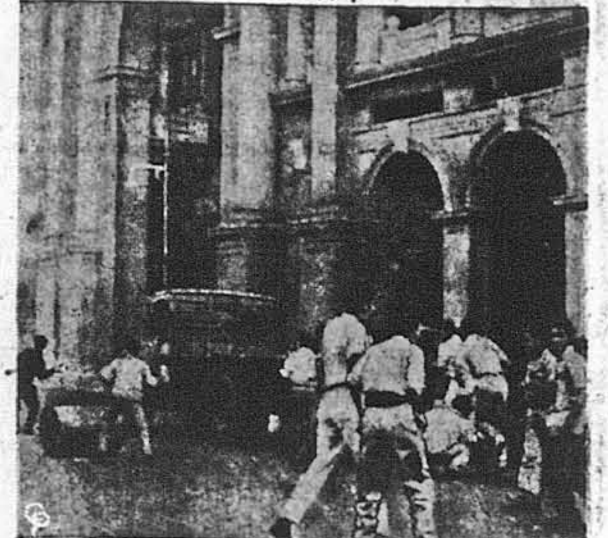
● **Колишній президент Д. Д. Айзенгавер** під час виборчого дня приїхав із Вашингтону, де він переходив черговий лікарський огляд, і негайно пішов до виборчого льокалю в Геттисбургу, Па., де він постійно мешкає. Його дружина не голосувала, бо вона нездужає на перестуду і лежала на фармі, що є на передмістю Геттисбургу.

● **Летунство** повідомило, що не відбудеться проба ловити ракету з інструментами „Дискаверера 34", якого випустили з летунської бази Ванденберга в Каліфорнії 5-го листопада, бо той сателіт кружляє довкола Землі незгідно з пляном.

● **Американське Хемічне Товариство** викінчує проєкт будови приватного підземного сховища, в якому могли б сховатися під час ворожої атаки 700 осіб і могли б там перебувати два тижні, бо на стільки харчів і води було б в цьому сховищі.

● **Албанський диктатор** генерал Енвер Гокса післав Хрущову депешу з нагоди 44-річчя большевицької влади з запевненням „вічної дружби" албанців з СССР і „совєтського" народів, але водночас виголосив промову, в якій таврував Хрущова, як „макіявеліста", якого винувати в роздорі між СССР і Албанією.

Впродовж трьох днів вже третій президент в Еквадорі

Вуличні заворушення в Еквадорі

Квіто, Еквадор. — 8-го листопада в Еквадорі вже був третій президент цього тижня, після того, як там почалася боротьба за те, хто має стояти на чолі цієї 4-мільйонової південно-американської Республіки. Почалося воно тим, що президент Еквадору Хозе Марія Веляско Ібарра казав заарештувати лівого віце - президента Карльоса Хуліо Аросемена. Заарештовано також кількох конгресменів, які підтримували Аросемена. Армія підтримувала голову Найвищого Суду д-ра Каміля Галлегоса Толеда, бо законний президент Ібарра зрезигнував. Але в цю боротьбу вмішалося летунство, яке підтримало законного віце - президента Аросемену. Воно вислало джетові літаки над будинок парляменту і наказало скинути бомби. Таким чином вже є третій президент цього тижня, але не є відомо, чи ця боротьба на цьому закінчиться. У Вашингтоні зі спокоєм приглядаються цій боротьбі з тим переконанням, що президентура Аросемени не є ознакою того, що влада перейшла до рук лівих.

77 рекрутів згинуло в летунській катастрофі у Вірджінії

Річмонд, Вірджінія. — 8-го листопада пасажирський цивільний літак із летунської лінії „Імперіял", Локгід Констелейшен розбився в байраку, і експльодував та згорів, спричинивши смерть 77-ох армійських рекрутів, які він віз з Ньюарку, Н. Дж. Вілкс-Беррі, Па, і Балтімору до Форту Джексон коло Колумбії в Південній Кароляйні. Чудом врятувались три особи залоги, які вспіли швидко вилізти з розбитого літака, що горів. Ратункова акція була утруднена, бо літак розбився в корчах, серед болота. Пільот повідомив, що є клопіт із літаком і дістав був дозвіл приземлитися, але передтим настала катастрофа. Ведеться слідство, щоб встановити причину катастрофи.

ЗДА висилають 200 джетових літаків до Европи

Вашингтон. — Департамент оборони повідомив, що до Европи вислали 200 нових джетових літаків - нищильників. Це сталося згідно з пляном збільшити військову могутність ЗДА на европейському терені у зв'язку з політичним напруженням. Президент Кеннеді обговорював ці військові проблеми в Білому Домі з секретарем оборони Робертом МекНамарою і головним командантом збройних сил в Европі генералом Норстедом, який прибув на наради до Вашингтону. В цих нарадах брав участь і перший командант збройних сил НАТО генерал Д. Айзенгавер. Генерал Норстед обговорював із Президентом справу збільшення 7-ої армії в Европі. Крім літаків летунство вислало до Европи 10.000 летунів, які обслуговують летовища, та 2.000 тонн різного влаштування. З армії вже половина з 45.000 вояків, які мали відійти до Европи туди прибула.

Канада мала торговельну надвижку в серпні ц.р.

Оттава. — Торговельний дефіцит Канади в серпні був зменшений на $22,900,000, бо в тому місяці була така надвишка в торговельному балянсі тієї країни. Цьогорічний дефіцит в перших вісьмох місяцях був досить малий, бо становив тільки $14, 700,000. Минулого року, навіть при серпневій надвишці в сумі $35,900,000, дефіцит в перших вісьмох місяцях виносив $126.300,000. Цілий 1960-ий рік закінчився торговельним дефіцитом в сумі $96 мільйонів. Це значить, що імпорт на стільки був більший від експорту в минулому році. Експорт в серпні ц. р. виносив $517,100,000.

Завернені Совєтами посилки фірми „Дженерал Парсел енд Травел" відійдуть до СССР

Ню Йорк. (г) — Дня 3-го листопада ц. р. „Внешпосилторг" підписав новий договір з фірмами „Пекедж Експрес енд Травел Ейдженсі", „Космос Парселс Експрес Корп." і „Глоб Парсел Сервіс", на підставі якого названі корпорації засували окрему корпорацію (назва якої буде подана пізніше), що перейняла на себе всі справи, зв'язані з поновною висилкою повернених посилок фірми „Дженерал Парсел". Посилки є в доброму стані, перепаковані і приготовані до поновної висилки. Всі ці посилки мають бути вислані протягом десятьох днів до СССР. Згідно з зарядженням всі відділи кол. фірми „Дженерал Парсел" будуть висилати принимані ними посилки через нову корпорацію, як її відділи. Для додержання умов договору всі названі фірми складають „Внешпосилторг"-ові відповідне грошове забезпечення. Поштові розходи, зв'язані з поновною висилкою пачок, погодились вплатити поодинокі відділи із своїх фондів для приспішення висилки пачок. Митні й інші оплати належні СССР, а не вплачені власником фірми „Дженерал Парсел" п. Л. Тенклем, згідно з договором, будуть постепенно сплачувані з майбутніх доходів. Посилки, що їх буде знаходиться на митних урядах в СССР, будуть доручені адресатам ще до Різдв'яних Свят.

ОУНС ПІД ПРОВОДОМ ПОЛК. А. МЕЛЬНИКА ПОВЕРНУЛАСЯ ДО УНРАДИ

Мюнхен, Німеччина. — Бюлетень Українського Інформаційного Бюра, що є офіційним органом Української Національної Ради, у своєму виданні за 6-го листопада ц. р. інформує, що Організація Українських Націоналістів під проводом полк. Андрія Мельника зголосила свій поворот до УНРади, делегуючи до неї своїх представників в особах: ген. Миколи Капустянського, інж. Дмитра Андрієвського, Всеволода Квасницького, Івана Коростіля, Антона Мельника та Вол. Дідовича. В листі до Президії УНРади, датованому 2-го листопада та підписаному ген. М. Капустянським, ОУН м. і. пише: „Переживаємо поважну ситуацію на форумах так внутрішньому, як і зовнішньому. Ця ситуація вимагає від нас українців скупчення всіх сил в один суцільний фронт з одним політичним центром, щоб втримати порядок в українській еміграції та протиставитися загрозливо-підступним наступам Москви, чи легковажному та небезпечному трактуванні української проблеми деякими міжнародними чинниками. Тому Організація Українських Націоналістів... зголошує цим свій поворот до Української Національної Ради для спільної з іншими фракціями конструктивної праці в обороні інтересів українського народу та реалізації постулятів його визвольних змагань..." Того самого дня, 2-го листопада, Президія УНРади розглянула справу повороту ОУН в її склад і „зважаючи на те, що ОУН має право автоматичного повороту до складу УНРади, ухвалила (чотирьома голосами при одному, що утримався) прийняти до відома рішення ОУН про поворот до УНРади" та вислати їй запрошення до участи в недалекій 5-ій сесії УНРади, на 17-го ц. м.

Де Ґоль заповідає нові переговори Франції з альжирськими арабами

Аяччіо. — В першому дні свого перебування на Корсиці, що є найбіднішим і найбільш від континентальної Франції віддаленим її департаментом, — не рахуючи Альжиру — французький президент Шарль де Ґоль поновив в минулий вівторок заклик до французько - арабської згоди в Альжирі, при чому заявив, що брак такої згоди призвів би до залишення Альжиру його власній долі, етнічного перегрупування мешканців Альжиру, військової опіки для тамошніх французів та вможливлення тамошнім французам повернутись до Франції. Таку розв'язку де Ґоль назвав „екстремною". З промови де Ґолля в містечку Бастія на Корсиці виходило, що офіційні переговори між французьким урядом і альжирсько-арабськими націоналістами, що їх репрезентує революційний уряд Альжиру з осідком в Тунісі, відновляться в найближчому часі та що існує поважна надія на їх успіх. Ті переговори велись вже двічі, але кінчались невдачею.

Проф. Лев Туркевич, відомий композитор-диригент, помер в Торонті

Торонто, Канада. — Минулої суботи, 4-го листопада, тут помер на 60-му році життя, після кількамісячної важкої недуги, відомий український композитор, диригент і громадянин, проф. Лев Туркевич. Народився він 4-го травня 1901 року в Бродах, Україна. Музичну освіту здобув у Львові і Відні. Після закінчення студій працював у характері оперного диригента у Бидгощі і Познані (Польща), а далі у Львові. В роках 1939-1941 був музичним керівником театру ім. Лесі Українки у Львові, а від 1941 до 1944 музичним керівником Львівської опери. З приїздом до Канади Покійний активно включився в музичне життя. Підготовив два симфонічні концерти з участю хорів в 1951 і 1959 рр., оперу „Купало" і дві частини „Кавказу". Диригував хорами: чоловічим „Прометей", жіночим „Чайка" і мішаним при церкві МБНП в Торонті, як теж різними зведеними хорами. Покійний був членом торонтської професійної спілки музик і декілька разів диригував Торонтською симфонічною оркестрою. Останній виступ Покійного був на Шевченківському здвизі у Вінніпезі, де він диригував симфонічною оркестрою. Тіло померлого спочиває від середи 8-го листопада, в похоронному заведенні Кардинала при вул. Бетирст. Похорони відбудуться в суботу, 11 листопада ц. р. Вічна Йому Пам'ять!

В Оттаві відбувся з великим успіхом концерт Мирослава Скали-Старицького

Оттава, Канада. (С.С.) — Перший у столиці Канади репрезентативний концерт відомого українського тенора Мирослава Скали - Старицького, влаштований 4 листопада Українським Студентським Клюбом при Оттавському університеті в Академічній залі цього університету, пройшов з великим успіхом. Повідомлення про цей концерт були подані в англомовній і французькій пресі, та в радіо і в телевізії, і крім того відомий французький щоденник „Ле Друа" надрукував ще окреме інтерв'ю з М. Скалою - Старицьким і французький журналіст Е. Демер написав статтю про його музичну кар'єру. Ще перед концертом Мирослав Скала - Старицький був запрошений бельгійським амбасадором Дофресне де ля Шевалері на прийняття в амбасаді. Згаданий амбасадор узяв потім участь у концерті разом з амбасадорами інших держав, як теж канадійськими гістьми. У програму концерту входили твори італійських, французьких, німецьких й українських композиторів — Т. Джордані, А. Скарлятті, Дж. Ф. Генделя, М. Лисенка, О. Бобикевича, М. Фоменка, В. Барвінського, Ж. Массене, П. Масканї, Р. Штравса, Н. Нижанківського та А. Гнатишина. Усі точки були прийняті слухачами з захопленням, особливо ж були оплескувані українські пісні і композиції. На загальне домагання Мирослав Скала-Старицький відспівав, як наддаток, Арію Детрене з опери „Манон" Массене, композицію А. Гнатишина на слова Гр. Чупринки й арію Надіра з опери „Ловці перел" Бізе. Кількість чужоземної публіки на концерті перевищувала число українських слухачів.

М. Скала - Старицький

НЕ БУДЕ КОНФЕРЕНЦІЇ НА ВЕРШИНАХ У СПРАВІ БЕРЛІНУ

КЕННЕДІ НЕ ПРИВ'ЯЗУЄ ЗНАЧЕННЯ ДО ТЕОРЕТИЧНИХ СПОРІВ СЕРЕД КОМУНІСТІВ. — ПІДТВЕРДЖУЄ РІШЕННЯ ПЕРЕВОДИТИ АТОМОВІ ДОСЛІДИ

Вашингтон. — Запитаний на своїй останній пресовій конференції в минулу середу про можливість подорожі на конференцію на вершинах у справі Берліну, през. Кеннеді заперечив, наче б бралось під увагу таку конференцію. Президент обмежився в цій справі до ствердження, що він очікує заповідженого на 21 ц. м. приїзду західно - німецького канцлера Аденауера та заявив, що „його подорож має життьове значення для нашого обмірковування цієї проблеми Берліну, Німеччини й Европи". Президент підкреслив „турботливість", щоб узгіднити західню політику та висловив вдоволення, що Аденауер привезе з собою також інших членів свого нового уряду. З інших закордонно - політичних справ, заторкнених на цій конференції, найбільше місця зайняла справа атомових дослідів у зв'язку з погрозами Хрущова, що СССР продовжуватиме свої досліди, якщо ЗДА відновлять свої, та що — за твердженням Хрущова — ЗДА, Англія і Франція всеодно перевели більше таких експериментів і гірше затруїли атмосферу. Президент повторив своє раніше твердження, що ЗДА не допустять, щоб СССР перевищив їх своєю атомовою силою і тому, якщо буде це потрібно в інтересах збройних сил, ЗДА відновлять свої атомові досліди також в атмосфері. Покищо не закінчено перевірки, які користі віднесли Совєти з серії переведених ними останніх дослідів. Президент ствердив, що Совєтський Союз заповнив атмосферу якими 170 меґатонами, а ЗДА, Англія і Франція разом кругло 125 меґатонами. Ото ж у цій „сумнівній категорії" — за словами Президента, Совєти займають перше місце. Президент потвердив, що ЗДА не можуть виставити себе на небезпеку, що Совєти обдурять їх ще раз і тому не можуть погодитись вдруге на безконтрольну атомову мораторію, як цього вимагає спонзорована кількома невтральними країнами резолюція Об'єднаних Націй. Зате Президент рішуче заперечив, наче б він „будь-хто розсудливий в ЗДА" підозрівав, що індійський прем'єр Неру „свідомо чи несвідомо діє в користь комуністів". Президент ствердив, що нема нікого, хто більше шанував би свободу людини, як Неру, — проте признав, що між ним, през. Кеннеді і індійським прем'єром Неру є розбіжності поглядів. Він вияснив їх різними географічними умовинами, різною традицією і способом думання, і про ці розбіжності говорилось вже у трьох довгих розмовах Президента з індійським прем'єром, що перебуває тепер у Вашингтоні. Що стосується останнього виявлення догматичних спорів між Москвою та Пейпінгом, то Президент заявив, що він не прив'язує великої ваги до теперішніх спорів на тему правильности інтерпретації марксизму, а до практичних наслідків такої дискусії. Ото ж Президент очікує, чи і як ті спори між Совєтами і комуністичним Китаєм проявляться в їхніх ділах і чи з цього не вирине для вільного світу нова загроза. Що стосується совєтських закидів щодо західньо - німецького мілітаризму, то Президент ствердив, що Східня Німеччина пропорційно до свого населення має більшу наземну армію, аніж Західня. Президент пригадав, що Аденауер, таврований постійно Хрущовим, як мілітарист і реваншист, довів до згоди між Німеччиною і Францією, заснував Спільний Господарський Ринок і є льояльний супроти НАТО.

Рада безпеки ОН скликана знову для справи Конґа

Об'єднані Нації. — Рада Безпеки Об'єднаних Націй збереться в найближчий понеділок на нараду в справі останніх подій в Конґо, що позначились збільшенням небезпеки громадянської війни та анархічними виступами конголійської солдатески в провінції Касаї. Етіопія, Ніґерія і Судан заявили скликання конференції Ради Безпеки, а її президент в цьому місяці, совєтський представник Валеріян Зорін, нараджувався впродовж 4-х днів з різними членами Ради Безпеки, поки скликав те засідання. Не устійнено згори ніякого денного порядку. Голова місії ОН в Конґо д-р Стур Ліннер складе звідомлення про стан справ в Конґо.

Папа знову поручає замирення між Сходом і Заходом

Рим. — Папа Іван XXIII поновив у вівторок 7 листопада ц. р. свій попередній заклик, щоб керівники всіх великодержав у взаємних переговорах вирівняли існуючі між ними розбіжності настільки, щоб світові не грозила атомова війна. У переданому через радіо звернені з 10 вересня Папа жадав, щоб державні мужі зрозуміли свою „велетенську відповідальність" та запевнили „ґарантію правди і справедливости для кожної людини". В минулий вівторок, промовляючи на другій сесії Понтифікальної центральної комісії, яка підготовляє Вселенський собор Католицької Церкви, Папа заявив: „Повторюємо наш попередній урочистий заклик". Він говорив про конечність створення атмосфери довір'я, надії і взаємної співпраці, пошани для прав людини й оборони миру для добра всього людства.

У СВІТІ

● **На Середземному морі,** за 15 миль від берегів Тунісії, затонув збудований в Америці британський вантажний корабель „Клен Кейт". З - посеред 68-особової залоги врятовано тільки десятьох, 58 згинули. Корабель, який віз з Англії хемікалії для Цейльону, пішов на дно під час шторму й вибуху кітла. Залогу становили 54 пакістанських моряків і 14 англійських старшин. Остання радіо - вістка була: „Море як пекло, не маємо надії".

● **Французький президент Шаль де Ґоль** відбуває від останнього вівтірка подорож по Південній Франції і Корсиці. Поліція дістала вістки що на Корсиці французькі націоналісти з-під стягу Тайної Військової Організації ген. Саляна приготовляють на де Ґоля атентат. Тому перекинено туди 3.000 поліціянтів з Франції. Де Ґоль матиме 22 листопада 71 рік, але користується сильним здоров'ям і енерґією.

● **Генерал Рауль Салян,** колишній командант французьких збройних сил в Індо-Китаї і в Альжирі, згодом засуджений за збройний бунт в Алжирі на смерть, скривається в Альжирі і проводить далі революційній Тайній Військовій Організації. Він дав інтерв'ю представникові американської радіо-телевізійної Коломбія Бродкестінґ Компані. Він пояснив тайну, чому його до цього часу не схоплено, загальною симпатією збоку не-тільки французів, але й арабів в Альжирі, та заповів „переможну" війну проти режиму де Ґоля.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

Нова перемога демократів

Демократична партія здобула нову поважну перемогу. Два керівні становища — губернатора з стейті Ню Джерзі і посадника в місті Ню Йорку, — за які йшла завзята боротьба у передвиборчій кампанії, припали знову демократам. Ця перемога, хоч і здобута меншою більшістю голосів, як у попередніх виборах, знаменна тим, що переможець Ричард Д. Гюз в Ню Джерзі мав проти себе дуже сильного кандидата, колишнього члена уряду Д. Д. Айзенгавера, Джеймса Мічелла, а конто нюйоркського посадника Р. Вагнера було обтяжене різними промахами з попередньої каденції. Хоч в кожному з тих випадків напевно відіграли ролю різні моменти, проте, мабуть, найбільшим арґументом, що переконував виборців у стейті Ню Джерзі, був дуже добрий балянс 8-річного урядування демократичного, популярного й шанованого губернатора Роберта Майнера, якому тільки стейтова конституція загородила шлях до третьої каденції. Щодо Ню Йорку, то в цьому 8-мільйоновому муравлищі расових і національних груп демократи завжди мали поважну більшість, і перемогти тут міг би — як твердить „Ню Йорк Таймс" — тільки такий республіканський кандидат, який був би вийнятково атракційною постаттю, що відсунула би в тінь свого суперника.

Вівтіркові вибори були важливими з ширшого погляду тому, що вони стали першою пробою міжпартійних сил після минулорічних президентських виборів. Одиак, вони не виправдали сподівань Республіканської партії і потвердили, що З'єдинені Держави мали й мають більшість демократів. Коли ж у президентських виборах велику, інколи вирішну ролю грає міжнародна ситуація й закордонна політика, а для українських виборців — політика ЗДА супроти СССР, то у виборах стейтових і громадських іде виключно про практичні льокальні справи. А між цими справами, так би мовити, життьової потреби на першому місці стоять справи соціяльні та економічні. І тут Демократична партія має в очах маси працюючих виборців перевагу своїм прихильнішим підходом до соціяльних реформ, до підтримування промислової продукції більшою участю державних фондів, до проблеми прав робітничих спілок, до лікарської опіки в рямцях державної соціяльної забезпеки і т. п. Наприклад, у Ню Йорку в кожних виборах величезну ролю грає проблема законної охорони комірного, якої нема в менших житлових скупченнях. Хоч це справа не міського, а стейтового законодавства, і хоч республіканський кандидат на посадника Ню Йорку запевняв, що він стоятиме за дальше збереження цієї охорони, маси міських виборців знають, що демократ - посадник напевно буде за таку охорону боротися, і що з його боку не загрожує тут міським мешканцям-комірникам ніяка небезпека.

Тому перед Республіканською партією стоїть надалі та сама проблема, яка загострилася в 30-их роках і позбавила республіканців влади на 20 років урядування Ф. Д. Рузвелта і Гаррі Трумана: щоб прихилити до себе виборчі маси, замало критикувати демократичну адміністрацію і демократичних суперників, а треба формулувати власну програму в таких конкретних і позитивних гаслах, які найбільше промовляють до працюючої людини. Республіканська партія перейняла і залеґалізувала у себе політику „Справедливого поділу", поробила деякі скромні поправки в соціяльному законодавстві і виступила з теорією „модерного республіканізму", що його прихильники, особливо з ліберального крила, дуже наблизились до соціяльно - економічної програми демократів. Однак, Республіканська партія все ще проявляє той консерватизм думки в соціяльних справах, який відштовхує маси працюючих людей, особливо в таких великих промислових центрах, як Ню Йорк, Шикаґо, Филаделфія чи Дітройт, які саме й перерішили в користь Дж. Ф. Кеннеді в минулорічних виборах. Останні вівтіркові вибори дали новий доказ на цю правду.

Круки не задзьобають круків

Виступаючи на 22-му з'їзді компартії Совєтського Союзу і громлячи „антипартійну групу" за її криваві злочини і важкі порушення „соціялістичної законности" в період „культу особи Сталіна", керівник ославленого Комітету Державної Безпеки, наступник Берії і Сєрова, А. Шелепін заявив, що широкі дебати над „мерзенною" діяльністю членів цієї групи „демонструють з новою силою зрілість комуністичної партії, зміцнюють певність совєтських людей в тому, що тяжкі зловживання, які процвітали в період культу особи, ніколи не повторяться в нашій країні, в нашій партії". Роблячи послідовні висновки з виступів Хрущова, Шелепіна та інших обвинувачів антипартійної групи, промовці на цьому з'їзді домагалися не тільки виключення Маленкова, Каґановіча, Молотова і Булґаніна з рядів компартії, але й поставлення їх під суд за їхні злодіяння. Тож згідно з ревеляціями, Маленков був спричинником кривавих масакр на Білорусі і в Грузії, Каґановіч — в Україні і в РСФСР. Спричинником смерти багатьох неповинних людей був також і Молотов.

Проте, з'їзд відбувся, з великим шумом проголошено його постанови і резолюції, а Маленков, Каґановіч, Молотов, Булґанін та інші „антипартійники", як були, так і залишилися в рядах компартії. Та й Хрущов, запитаний журналістами під час „жовтневого" прийняття, що буде з Молотовим, заявив, що ця справа належить до компетенції Контрольної комісії КПСС і ... не має практичного значення.

З другого боку, згаданий вище Шелепін, прославляючи „нову атмосферу" і „нові часи", коли, мовляв, „справді вже легко дихати і гарно працювати", перехвалювався великими змінами, які настали в апараті КҐБ, що його нібито основно переорганізовано і очищено від „кар'єристських елементів". Сама робота чекістів — сказав він — побудована тепер буцімто на „повному довір'ї до совєтської людини, на пошануванні її прав і гідности". Ще хвалився Шелепін, що органи совєтської державної безпеки перестали бути страховищем, що „тепер чекісти з чистою совістю можуть дивитися в очі партії, в очі совєтського народу", і що нині діяльність очолюваних ним органів КҐБ йде в запобіжному і виховному напрямку — тільки для виправлювання „політично неправильних вчинків", здійснених внаслідок „політичної незрілости чи легкодушности".

Ідеалізуючи в такий спосіб совєтську дійсність, Шелепін водночас погрожував, що „дії шпигунів та інших ворогів совєтської держави і далі будуть карані з усією суворістю совєтських законів, і особливо рішуче вимагав трактувати як тяжкі злочини загально поширені в СССР виступи і дії хуліганів, дармоїдів, хабарників та наклепників. Попереджаючи, що „гуманність" совєтських законів може бути стосована лише супроти „чесних трударів". Шелепін назвав усіх інших „паразитарними елементами" та „знутрішніми ворогами", яких треба безоглядно карати. Коротко кажучи, з усіх стверджень і попереджень Шелепіна виходило, що до „чесних трударів" він зараховує тільки партійців, державних працівників і ще тих, що слухняно виконують всі директиви режиму. Мільйони ж людей, які в совєтській дійсності, щоб якось прожити, рятують себе невинною спекуляцією чи продукцією свого садка або варстата, Шелепін загнав у категорію злочинців, в той час, як справжні злочинці, спричинники масових масакр не тільки партійних і державних працівників, але й мільйонів безневинного населення, ходять в Совєтському Союзі свобідні й раді, що їм не загрожує вже доля ліквідованих колись Сталіним і ними самими троцькістів, бухарінців та інших опозиціонерів. Ходять же вони безкарні тому, що такими ж злочинами обтяжена картотека і самого Хрущова з його соратниками. — „Крук крукові очей не видовбає" — кажуть у нашому народі, і цю слушну й правдиву приказку можна застосувати сьогодні до всієї внутрішньої ситуації в СССР.

Б. Галайчук

ЕПІЛОГ СПРАВИ КУБИНСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ

Буенос Айрес. — Чи документи, які стверджують підривну роботу кастрівців в Арґентині, справді викрадені з кубинської амбасади в Буенос Айресі — чи підроблені? Це питання не сходило впродовж жовтня зі сторінок латино-американських часописів, даючи привід до різних здогадів та до палкої полеміки. Було воно також широко розглядане на зборах Міжамериканської Пресової Спілки — (СІП — в еспанському скороченні) — авторитетного в континентальній опінії трибуналу, що саджає на лаву обвинувачених диктатури, півдиктатури та демократії за порушення свободи преси. Закінченням, хоча б тимчасовим, цього епізоду можна вважати сесію Палати Послів 27 жовтня, на якій міністер закордонних справ, Каркано, відповідав на інтерпеляцію в справі згаданих документів і, при тій нагоді, у справі загальної лінії арґентинської політики супроти Куби.

Ще 17-го жовтня експерти-каліграфи заявили, що підпис на документі не автентичний — тоді почалося слідство, де той документ зроблено. Під час сесії парляменту міністер дістав вістку від поліції, що підроблено документ таки в Буенос Айресі, не в Маямі. Опозиційні посли не сперечалися з ним на ту тему, лише один з них, Саммартіно, навів перелік арґументів, які промовляють за автентичність документу і проти неї. Основною темою міністерської відповіді на інтерпеляцію та дебати була не справа документів, а політика супроти червоної Куби.

Речник проурядової партії, посол Камет, настоював на необхідності розрізнення між моральною і правною реакцією супроти кубинського режиму. Є, мовляв, підстава, щоб осудити його морально за розстріл 5.000 політичних в'язнів, але немає підстави для правних санкцій, бо це було б однозначне з втручанням у внутрішні справи іншої держави. Опозиційні посли відкинули таке розділення „цвішенруфами", а опісля, у промовах, пригадали, що справа не в самій кровожадності кубинського режиму, а в загрозі, що її являє він для решти латиноамериканських країн. І на цій основі критикували арґентинську зовнішню політику — при чому та критика була куди лагіднішою від пресової, дармащо в теперішньому арґентинському парляменті часто панує гострий тон.

Відповідь міністра не могла закрити тих болючих місць арґентинської зовнішньої політики, про які ми не раз згадували. Він твердив, що Фрондізі цілком згідний з Кеннеді в тому, що Арґентина твердо стоїть в ідеологічному фронті Заходу. Але — мовляв — міжамериканська система ще не закріплена, і годі її форсувати. Він признав, що Арґентина вже втягнена в холодну війну, але вважає, що ту війну можна виграти лише „з підтримкою сірої людини" — що, очевидно, годі вважати за переконливу арґументацію. Коли один опозиційний посол запитав, як пояснити тісну співпраю прозахідного Фрондізі з невтралістом Квадросом, міністер відповів, що той бразилійський президент не вів нейтралістичної політики — і ця відповідь, на диво, не викликала сміху на залі. Він повторив стару фразу, мовляв, Куба скорше чи пізніше вернеться до родини американських держав — залишивши недоторкненим питання, як можна визволити країну з-під сконсолідованого тоталітарного режиму без збройної допомоги іззовні; забув, дивним дивом, що час працює на користь Кастрового режиму, який кінець-кінцем може дочекатися права громадянства в Америці, на основі „засидження" або „поширення на Західню гемісферу засади мирного співіснування".

Прикро було подумати, що міністер, який покриває ту політику, це старий консерватист, з чималим політичним престижем; що боронить ту політику проурядова партія, далека від фіделівських симпатій; і що критика тої політики збоку опозиції була, хоч ділова й переконлива, але холодна, далека від темпераментности, притаманної опозиційним атакам в іншій матерії. Півбіди, що в Арґентині останнє слово має не парлямент, а збройна сила, гостро протикомуністична.

Коли ж іде про кубинські документи, то їхня автентичність залишається сумнівною. Бути переконаним у чиїйсь вині і вміти ту вину доказати — це дві різні речі. Якщо б так не було, тоді робота слідчої поліції зводилася б до бюрової рутини, а приватні детективи та автори поліційних повістей мусіли б шукати якогось іншого джерела заробітку. Нічого дивного, що не один спритний злочинець безкарно продовжує своє ремесло. І що не в кожній країні поліцисти шукають доказів, непередбачених в кодексі карної процедури: зізнань, видобутих „переслуханнями третього ступня" або сфабрикованими матеріяльними доказами вини. Ціль, мовляв, освячує засоби.

Що червона Куба експортує до СССР цукор, а до Латинської Америки революцію, це таємниця, про яку цвірінькають горобці у парках всіх столиць Західньої півкулі. — Хто має очі і хоче бачити, той уже давно зірвав дипломатичні взаємини з Кубою; бо ж зірвання дипломатичних взаємин — це дискреціональний політичний акт, а не судовий присуд, що його треба пропихати крізь вушко голки карної процедури. Хто не хоче зривати, тому ледве чи поможуть будь-які докази. Не виплатиться шкура за виправу — і шкода, що кубинський визвольний рух узявся до справи настільки сумнівної — або настільки невдало переведеної.

Правда, в цьому випадку йшло не про переконування уряду, а про мобілізацію публічної опінії, з метою — як твердили в колах проурядової партії — морально підготовити переворот. Але ж бо переворот в Арґентині можуть перевести лиш збройні сили, а військова розвідка хіба вже має задовільні докази кастрівської підривної роботи на тутешньому терені. Опозиційні часописи з гострим протикомуністичним курсом використали нагоду для посиленого обстрілу зовнішньої політики Фрондізі, однак мусіли діяти обережно, а обережність гальмує удар. Мали сумніви, чи „корпус делікті" справді викрадений, чи може сфабрикований, а поведінка кубинських екзильних діячів не була надто щасливою — насувала сумніви й загадки. Обіцяли — зовсім непотрібно — видати всі компромітуючі документи, видали лише один — і пояснили це запізно, даючи чимало часу на здогади, підозріння та інтенсивну прокастрівську пропаґанду. Спершу твердили, що підпис Оліпареса Санчеса — виконуючого обов'язки кубинського „нарkоміндела" — правдивий, коли ж арґентинські експерти-графологи це заперечили, признали їм рацію, доказуючи, на основі документів, що взагалі підписи того червоного достойника неподібні один до одного, з чого, мовляв, виходить, що його виставляють різні співробітники. Теза виглядала б куди більш правдоподібно, якби поставили її — зразу!

М. Прокоп

П'ЯТИРІЧЧЯ УГОРСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

31-го жовтня ц. р. відбулася в Ню Йорку, в Карнеґі Ендавмент Інтернешнел Сентер, пресова конференція, що її скликала Асамблея Поневолених Европейських Націй, в скороченні АСЕН, з нагоди п'ятих роковин угорської революції і появи брошури п. н. „Угорщина під совєтським режимом". Цю публікацію видала згадана Асамблея у співпраці з організацією Американські Приятелі Поневолених Народів. Як відомо, обидві організації охоплюють своєю діяльністю тільки проблематику, пов'язану із сателітами СССР, бо самі народи СССР це, в їхньому розумінні, щось інше, чи прямо „Росія".

Конференцію проводив голова Американських Приятелів Поневолених Народів — Кристофер Еммет, а як промовці виступали, крім нього, голова „Інтернешнел Рескю Комміттї" Ліо Черне, що є одним з авторів згаданої вище публікації, виконуючий обов'язки АСЕН Болеслав Беґа, генерал Беля Кіралі, військовий комендант Будапешту восени 1956 року, і ін. Змістом конференції було з'ясування сучасного становища в Угорщині.

Цьогорічне відзначення роковин угорської революції повинно було мати урочистий характер. Йшло про те, що це — п'яті роковини, що нагода для такого відзначення видавалась особливо пригожою з огляду на політику Кремлю в Берліні, вибухи совєтських атомових бомб, декларацію президента Кеннеді в Об'єднаних Націях про те, що треба розглядати всі форми колоніялізму і поневолення, тощо. Але, на підставі цьогорічного відзначення роковин, важко назвати їх імпозантними. Звіти під назвою „Угорщина під совєтським режимом" з'являються щорічно, згадана пресова конференція відбулася в присутності коло 25 осіб, здебільша „своїх", себто членів запрошуючих організацій, без участи т. зв. великої преси, запитів майже не було, а відгук у пресі на розіслані резюме і брошуру та інші матеріяли був мінімальний.

Правда, заходами Американських Приятелів Поневолених Народів проголошено Маніфест за підписом 60 видатних діячів, серед яких є імена сенаторів Т. Дада, П. Даґлеса, Дж. Джевітса, К. Кітінґа, К. Кейса, Г. Скотта, члена палати репрезентантів В. Джада, таких діячів як Бертрам Вулф, Сидні Гук, Юджін Лайонс і ін. В маніфесті поставлено такі постуляти, як звільнення політичних в'язнів, виведення совєтських військ з Угорщини, допущення вільних виборів під наглядом ОН. Але питання Угорщини протягом п'яти років стоїть на аґенді Генеральної Асамблеї ОН. Так є й цього року, хоч навряд чи ті, хто такі пропозиції ставить, сподівається досягнути чогось більшого поза маніфестацією доброї волі і моральної підтримки. Цей настрій, мабуть, відчули і автори згаданого маніфесту, коли заговорили в ньому про „почуття вини у вільних народів за те, що вони не допомогли Угорщині тоді, коли для цього була нагода". Це „почуття вини", а разом з тим і безпомічности зробити щось конкретне для зміни становища в Угорщині, панували на пресовій конференції.

На хвилі великих сподівань

Такі настрої далеко відбігали від того ентузіязму, розмаху, задушевних і публічно висловлюваних надій, якими був повний Ню Йорк, а з ним, мабуть, і всі міста вільних народів восени 1956 року. Хто пригадує могутні маніфестації, збори, протести, що перекочувались тоді в більшості країн вільного світу, хто був свідком масових походів вулицями Ню Йорку, хто брав участь у могутній маніфестації угорців і інших національностей у залі Медісон Сквер Ґарден в Ню Йорку, той не не може позбутися почуття великої диспропорції між тими подіями і теперішніми святкуваннями. Не випадково автори брошури „Угорщина під совєтським режимом", у свідомості цього факту, зробили в ній ще одне ствердження, що його тут також варто згадати. Вони пригадали самопевні, але непозбавлені гіркої для кожної людини правди, слова китайського прем'єра Чу Ен-лая. Ще 9 лютого 1958 року він так характеризував поставу вільних народів до Угорщини: „Західні держави зняли великий шум з приводу угорських подій, вони зробили велику справу з „угорської проблеми" і поставили її на аґенду Об'єднаних Націй. І який результат з цього? Шум поволі притих ..."

Але справа не тільки у великому піднесенні серед вільних народів п'ять років тому і в принижених настроях тепер. Справа також — і напевно у ще більшій мірі — в тому, що ентузіязмом і готовістю до боротьби та жертв горів п'ять років тому ввесь угорський народ. Справа в тому, що, може, всупереч холодній логіці, а більше у вірі проти надії, піднялися тоді угорські діячі культури, студенти, робітники, інтеліґенція, а далі селяни, що розклад почався в самій комуністичній партії Угорщини, у війську, що серед усіх тих груп впродовж годин народжувались нові люди, які ще вчора служили режимові, а сьогодні готові були йти і таки йшли на барикади проти танків. Справа в тому, що у своїй готовості вони підсвідомо чи свідомо розраховували на допомогу вільних народів. Вкінці, нарешті, додамо від себе: справа у тому, що в той час у цю хвилю влилася там і тут українська людина, зокрема людина в шинелі совєтської армії, яку змушували душити революцію і захищати метрополію, але яка сама ставала в ряди революції.

У зустрічі з дійсністю

На тлі тодішніх подій зайвим видається сьогодні, у п'ятиріччя угорської революції, пригадувати не менш бурхливі, як сама революція, хвилі обурення і розчарування, що потрясли кожним, хто в ній брав участь чи їй співчував. Доцільніше натомість сказати дещо про сучасний стан, точніше про умови, в яких приходиться жити угорському народові. Бо революція пройшла, минулися сподівання, загоїлись рани розчарувань, але угорський народ живе, бо жити мусить в умовах, які створили йому його теперішні володарі. Про ці справи цікаві дані наводить згадана публікація „Угорщина під совєтським режимом".

Угорщина є й досі, на ділі, окупованою країною, бо в ній стаціонує не менше як 80.000 совєтських вояків. Тільки совєтські частини мають модерне озброєння включно з ракетами, в той час, як угорський вояк має лише клясичну зброю і обмежену кількість амуніції. Вищий угорський офіцерський склад — це у великій мірі росіяни та інші громадяни СССР. Вздовж угорсько - австрійського кордону побудовано залізно - бетонові споруди з військовою обсадою.

Влада вживає навперемінну засобів терору і поступок. Під особливим наглядом перебувають інтелектуальні кола Угорщини, студентство і робітництво. Для молоді режим влаштував 43 „виховних центри", на ділі концентраційні табори. Але в 1959 і 1960 роках проголошено амнестію для політичних в'язнів. Важливим об'єктом наступу влади є церква, зокрема католицька, до якої належить — 65% населення. Тепер в Угорщині із 11 дієцезій тільки три мають леґальних, себто призначених Ватиканом єпископів. Решта арештовані або не мають можливости виконувати свої обов'язки. Влада часто призначає своїх „священиків".

82% сільського господарства Угорщини сколективізовано. Воно хворіє на типові недуги сільського господарства СССР: непродуктивність, крадежі, небажання працювати, багато більша продуктивність присадибних ділянок, труднощі у механізації тощо. У зв'язку з цим селяни живуть дуже злиденно. Тому є численні випадки морального заломання селян, до божевілля включно. Подібні настрої і мо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОЯСНЕННЯ ДО ПРАЦІ ЛЕВА ЯСІНЧУКА

В цікавій праці Л. Ясінчука про „Рідну Школу", в розділі VI („Свобода" ч. 194), є згадка про пожертви для фондів „Р. Ш." від українців Зеленого Клину.

Там написано: „Треба згадати, що надсилала поміч також українська еміґрація з різних европейських і інших заморських держав, навіть з Африки й Зеленого Клину. Очевидно, їхні дари були щирі, але скромніші".

Можемо пояснити, що з терену властивого Зеленого Клину в тих роках не могло бути пересилань, але пожертви реґулярно, раз на рік, пересилалося з Манджурії, де збірками займалися члени харбінської філії Т-ва „Просвіта". Ці пожертви, здебільша в сумі 10 американських долярів або часом 100 польських золотих, ішли від імени „Просвіти". Так само пересилала свої пожертви „Просвіта" й на інші цілі, наприклад, на бібліотеку ім. С. Петлюри у Парижі.

Такі пожертви висилалось реґулярно від 1927-го аж до 1937-го року (?), коли то начальник УКолонії Ю. Рой, за вказівками японської військової місії та підпертям групи ОУН (очевидно без згоди централі ОУН в Европі) всі організації закрив, окрім самої УНКолонії та націоналістичної „Січі". Тоді й збірки на загальні українські цілі припинилися.

У 1939 році Загальні Збори УНКолонії цей ненормальний хід життя засудили і обрали Управу. Тоді знов життя колонії пожвавішало. Наступні збори відбулися в 1940 році, але на другий день після того японська місія постановила їх занулювати і знов призначила „управляющого делами" УНКолонії малороса інж. В. Кулябко - Корецького, колишнього міністра в уряді гетьмана Скоропадського, про нікчемність якого згадується в історії Дм. Дорошенка.

І. Світ

Д-р Лука Луців

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ

(У 150-річчя з дня народження)

(10)

Найближчий Маркіянів співробітник Яків Головацький писав про нього:

„Маркіян був чоловік середнього зросту, щуплий, але меткий, волосся мав ясноруєе, очі сині, тужнії, носик невеличкий, кінчастий, лице худощаве, виражало якусь тугу і болість. Сам був м'якого, доброго серця, в товаристві дотепний і забавний, показував себе веселим і шаловливим. Лиш коли розговорився за рущину, народність, за рідний язик, родиму словесність і пр., тоді показалася вся сильна душа його, котра в тім слабовитім тілі жила, очі блиснули живістю і якимсь святим вотхновенням, чоло трохи приморщилося, і лице набрало якоїсь грізної поваги; говорив сердечно, сильно переконував, бо му з серця ішло, він цілим тим духом жив і віддихав". (Твори, ст. 234-235).

Я. Головацький дякував Шашкевичеві „за його труди і роботи, а коли не за множество і докональність його діл, то за щире родолюбиве серце, за вплив і науку його, за то, що сам дорогу праву знайшов і другим показав, і що твердо устояв напротив супротивних хвиль". Головацький дякував „від всіх добрих русинів" (Твори, ст. 235). Головацький назвав Шашкевича „зірничкою, що заблисла з-поза густих хмар, замеркотіла на проясненім небі, та й тут і погасла". На думку Головацького, М. Шашкевич „був істинний поет з високим дарованням" (там же, ст. 232). За визначного поета мав М. Шашкевича й інший його сучасник та приятель Микола Устиянович, який написав, що Маркіян „яв думи нащії нам піти, і руськой мови красу розвивати в ясненьких барвах і силі". Високо цінили поетичну творчість Шашкевича й інші його сучасники.

Ми не маємо наміру подавати всі голоси літературознавців в цій справі, але треба дещо навести, щоб яркіше вийшла та відокремлена думка, про яку згадуємо пізніше, і яка відмовляла Шашкевичеві навіть найменшого поетичного таланту.

Іван Франко писав в 1878 році про Шашкевичеву „Русалку", що „це якесь неясне, а сильне чуття, ніжне і інстинктове, як чуття дитини, котре рветься на волю силою вродженого потягу, не арґументуючи, не роздумуючи, не розуміючи навіть докладно, як виглядає та воля. Це ніжне чуття, мов запах лугів напровесні, охвачує кожного читача. Це немов один неясний прорив чуття людського серед загального затупіння та одичіння. Це її найбільша, найреволюційніша цінха". (М. Возняк, згадуваний твір).

В рецензії на працю В. Коцовського п. з. „Пам'яті М. Шашкевича" І. Франко ще прихильніше висловився про поетичну творчість М. Шашкевича: „Новим був дух Шашкевичевої поезії — свіжий і оригінальний; новим був той її індивідуальний, суб'єктивний характер, що дає нам можність із-за кожного твору, із-за кожного стиха бачити особистість поета, його симпатичну вдачу і щире серце. В Шашкевичевих віршах у нас перший раз повіяло духом поезії XIX віку; давня „мова богів", як колись називано поезію, тут сталася кристалізованою, очищеною мовою людського серця, зверненою безпосередньо до серць усіх інших людей". (Життя і Слово", том II, Львів, 1894, ст. 147).

Всі ті, що писали про Шашкевича, не відмовляли йому поетичного таланту, тільки М. Євшан написав був у 100-річчя народин творця „Веселки", що „Шашкевич є для нього нічим іншим, як хронологічною датою". Шашкевич, — це один із тих типів, — думав 22-річний тоді літературний критик, — „які після кожної сильнішої струї лишаються, як намул лишається після виливу води. Шашкевич поетом таки не був. Вся роля його кінчається — на плачу". Це „індивідуальність зовсім не сильна, бодай настільки, щоб стати реформатором рідного письменства та випровадити його на новий шлях". (М. Євшан. „Свято М. Шашкевича", Літ. Н. Вістник, 1911, жовтень-грудень, ст. 291-306).

Ол. Бабій старався оправдувати М. Євшана тим, що цей критик „був тоді під впливом політичної лівиці", яка поборювала Шашкевича як священика. (ЛНВ, 1929, кн. XI, ст. 986). Та становище М. Євшана, — це звичайний вибрик критика-естета, політика тут ні при чому, бо ж „лівий" І. Франко міг справедливо оцінити автора „Русалки Дністрової". З інших критиків наведемо голос С. Єфремова, який писав, що Шашкевичеві „нещаслива доля не дала розгорнутися на повну силу", та все ж таки Шашкевич був тим „живим мотором, що прилучив Галичину до всеукраїнського руху". (Історія українського письменства, том II, ст. 330).

„Не хочемо надто збільшувати нашу працю, але все ж згадаємо ще голос д-ра М. Гнатишака у сторіччя появи „Русалки" з „Дзвонів" (1937, ч. 6-7, ст. 248-253). М. Гнатишак оцінював творчість Шашкевича в площині „психологічної світоглядової клясифікації" Вільгельма Дільтая, а також „психологічної схеми" Кречмера. Гнатишак ставив Шашкевича до тієї самої групи людей, в якій Кречмер умістив Шіллера, Фр. Бетговена та Фр. Великого, і твердив, протиставляючися всім дотеперішнім критикам, що Шашкевич, — це „сильна душа", що характер його творчости „наскрізь пронизаний виразними первнями духової сили, енерґії, невгнутости, бадьорости, активізму й патосу боротьби". Для Маркіяна „характеристичні не суб'єктивізм і мелянхолія, тільки, навпаки, захоплення об'єктивними релігійними й національними ідеями, віра й надія на краще майбутнє і бойовий активізм".

Хто дивиться поверхово на Шашкевичеві твори та його діяльність, той міг би думати над тим, чи не правдиве твердження М. Євшана, який дорікав Шашкевичеві за те, що не робив революції, як то робили поляки в 1830-му році.

РЕЛІГІЙНА ТЕМАТИКА „ВЕСЕЛКИ"

Уже в 1-му ч. „Веселки" з вересня 1954 р. серед різноманітного виховного матеріялу знаходимо середньовічну леґенду п. н. „Сила хреста". У черговому, 2-му ч. журналу, надруковано вірш про Христа - дитину, що помагає своїй Матері, а також оповідання п. н. „Мурин - християнин". Що не припадково з'явилися ці твори в перших числах „Веселки", видно з усіх сімох річників журналу, де релігійним темам приділено багато місця. Майже немає числа, де не було б чи то вірша, чи леґенди, чи іншого твору, близько пов'язаного із християнським вихованням.

За рр. 1954—1960 на сторінках „Веселки" опубліковано понад 90 творів релігійного змісту, в тому 42 вірші, 24 оповідання, 21 леґенду і 4 сценічні картини. Це твори про Христа, Пресвяту Діву, про св. Володимира й Ольгу, св. Юрія, св. Миколая та ін. святих, про Різдво, Великдень, Зелені свята, а також твори із загальнохристиянським спрямуванням, що розбуджують і утверджують у юного читача релігійні почуття.

Крім того, на шпальтах „Веселки" надибуємо цілий ряд творів, що, хоч не можуть уважатися чисто релігійними, лігійним духом і, як такі, також впливають на розвиток морально - християнських занавіяні більше чи менше ресад у читачів.

Все це свідчить, що релігійно - християнські елементи введено свідомо у виховний редакційний плян. А втім, це самозрозуміла річ, бо „Веселка" ступає втертими шляхами світлих традицій української преси для дітей і молоді, що релігійне виховання ставила завжди на першому місці. — Все це виникає із тривких релігійних первнів, закорінених від тисячеліть в духовості вірного Богові українського народу. Ідеал українського виховання спирається на християнстві.

Пригляньмося ближче до релігійної тематики у „Веселці". Знаходимо тут вдатне використання фолкльорних мотивів. Ось ніжно - зворушлива „Бабусина свічечка", що відбиває всю глибінь простонародньої віри і заразом пошани до Богоматері. Подібна до неї своєю зворушливістю теж київська леґенда „Святий Миколай Мокрий", один із доказів особливого почитання „національного святого" України, св. Миколая. З цим останнім твором поєднується особою головного „героя" чудова віршована леґенда „Чудо з ковром" в опрацюванні Івана Франка, та того ж самого автора „Леґенда про руку св. Івана Дамаскина", сповнена почуття глибокої пошани до Пресвятої Діви. Окреме місце займають твори, що ознайомлюють читача із найвідомішими богомільними місцевостями України та закордону („Київська Лавра", „Почаївська Лавра", „Мій рід із славної Зарваниці" та „Пані з золотими рожами" про чудотворний Люрд). Можна б довго говорити про виховно-релігійні матеріяли „Веселки" дбайливо опрацьовані пером таких авторів, як Іван Франко, Леся Українка, Текля Білецька, Ярослава Божемська, Леся Борисевич, Катря Гриневич, Богдан Данилович, Роман Завадович, Михайло Маморський, Володимир Переяславець, Алла Коссовська, Оксана Лятуринська, Ніна Наркевич, Катерина Перелісна, Мирослав Петрів, Іванна Савицька, Леся Храплива, Олена Цегельська, Ірина Шуварська, Івга Шугай, Микола Щербак та інші, але на це нема тут місця. Ще треба підкреслити, що чимало творів поєднують у собі релігійно-національні первні, підкреслюючи цим ріст українських патріотичних почуттів, мовляв, Господь доручає та благословляє любити предківську землю і служити їй усіляко, хоча б і на далекій чужині.

Все це матеріяли, яких не знайдемо в інших, хоча б найкраще редагованих чужомовних журналах. Бо це українська релігійна тематика, пов'язана з Україною, з її центрами християнського життя, з її звичаями й улюбленими святими, з її цілим особливим світоглядом. Від збереження цих цінностей у духовості молодого нашого покоління поза Україною залежить розвиток наших укр. Церков. Подруге, чим нахабніше руйнує безбожний комунізм християнство на наших рідних землях, тим горливіше повинні ми у вільному світі зберігати й ривзивати християнського духа в душах молоді.

Тому дивно й бентежливо стає на душі, коли дивишся, як порівнюючи слабо використовують наші родини й навчальні та виховні інституції „Веселку" в своїй праці з дітьми. Цей журнал, який упродовж останніх 7 років так багато спричинився до вирощування релігійно - моральних почуттів серед молоді, повинен бути в кожній українській родині, яка хоче по-християнському виховувати своїх дітей. Батько й мати повинні знайти час на те, щоб ці віршовані молитви, побожні оповідання та леґенди читати дітям або разом із дітьми. Не пойнакшому повинні підійти до цісі справи вчителі й виховники, яким віддано в опіку наших дітей. Школа й організація молоді має безліч прегарних нагод, щоб використати релігійні матеріяли з „Веселки" чи то під час навчання, чи при влаштовуванні відповідних імпрез (Свято Миколая, Ялинка, Новий Рік, Спільна Просфора, Спільне Свячене, травневі свята на честь Пресвятої Діви й под.).

Висновок ясний: треба нам якнайповніше використати ті великі творчо - формуючі можливості виховання, які нам дає релігійна література на сторінках дитячої преси, передусім найповажнішого її представника, „Веселки". Бо, якщо з власної вини та байдужости на широких світових шляхах розгубимо ці релігійні скарби духа, так тісно пов'язані з нашою Церквою, обрядом і мовою, то що нам ще залишиться?

Р. З.

КАМПАНІЯ РОЗБУДОВИ УНСОЮЗУ ЗДОБУВАЄ НОВІ УСПІХИ

У ВЕРЕСНІ ПРИЄДНАНО 438 НОВИХ ЧЛЕНІВ; ТРИНАДЦЯТЬ МІСЯЧНИХ ЧЕМПІОНІВ.

З Головної Канцелярії Українського Народного Союзу, інформують, що підсумки передконвенційної кампанії за розбудову УНСоюзу в вересні виявляють новий, поважний успіх. В тому одному місяці УНСоюз придбав імпозантне число 438 нових членів. Правда, попереднього місяця здобуток УНСоюзу виносив рівно 500 членів, то все ж в тому числі була рівна сотня членів здобутих одним організатором нового Відділу в Сент Кетринс. онтарійської провінції в Канаді, Єфимом Омельченком. У цьому місяці п. Омельченко, власник вирощеного своїми руками винóградника був всеціло зайнятий збором винограду й тому не міг присвятитися союзовій, організаційній праці. Зате інші союзові діячі здобули на 38 членів більше, як в місяці вересні.

Дуже відрадним явищем є те, що, дальше прибувають нові, дуже успішні організатори. Поміж тими, що в останньому місяці здобули 10 або більше членів, знайшлося 13 осіб, світлини яких поміщені поруч.

Є між ними давні, заслужені організатори з Канади, точніше з Торонта, Семен Левицький, який здобув у вересні 17 членів й головний радний та екзекутивний секретар Канадійської Канцелярії У. Н. Союзу, водночас переможець у попередніх кампаніях, Богдан Зорич, якого жовтневе жниво винесло 15 членів. Є дальше між ними два заслужені впродовж не років, але десятиліть союзові діячі з Шикаґа, а саме головний радний Тарас Шпікула, який здобув 16 членів і Микола Ткачук, предсідник 114 Відділу УНСоюзу, Микола Ткачук, який приєднав 12 членів. До них прилучився відомий з успіхів у попередніх кампаніях Володимир Запаранюк з Ютики, з 11 членами та вісім інших „десятників", які придбали УНСоюзові у жовтні разом імпонуюче число 80 нових членів. Є між ними наш головний радний з Филаделфії, Іван Одежинський; найбільш успішний в цьогорічній кампанії секретар Михайло Турко з Форд Сити; голова Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Торонто мгр. Євген Мастикаш; є два бруклинці, відомий нюйоркський адвокат Іван Флис та Володимир Кловзник; два нюйорчани д-р Василь Палідвор, містопредсідник минулої Конвенції У. Н. Союзу та інсп. Іван Василишин й відомий спортовець, секретар спортового Відділу „Левів" з Шикаґа, проф. Іван Красник. Деякі з них, як наприклад адвокат Флис і його приятель Кловзник, прислали вже нові аплікації членів на місяць листопад і заповідають, що вже до кінця цього року залишаться місячними чемпіонами. Більш аґресивний Кловзник заповів, що скільки б членів не здобув у цім році, адв. Флис, він приєднає на одного більше!

Недавно повідомлено про те, що УНСоюз здобув три рекорди: 25,000,000 долярів майна, 80,000 членів та 60,000,000 долярів забезпечення, за яке під цю пору УНСоюз ґарантує своїм членам. Впродовж місяця жовтня всі ці суми значно збільшилися. Є надія, що в дальших двох місяцях цього року УНСоюз матиме ще куди кращі здобутки. Кличем і метою УНСоюзу на цей рік є придбати у листопаді рівно 500, а в грудні рівно 1,000 додаткових членів.

Треба сподіватися, що ці українські громадяни, які ще не забезпечилися у цій найстаршій, найбільшій й найбагатшій нашій братській установі скористають з цього ще в цьому році, а ті, що вже є в ньому забезпечені, але незадовільно, збільшать своє забезпечення, придбавши нову грамоту.

Союзові організатори-чемпіони за жовтень

С. Левицький, Торонто, 17 — Т. Шпікула, Шикаґо, 16 — Б. Зорич, Торонто, 15

М. Ткачук, Шикаґо, 12 — В. Запаранюк, Ютика, 11 — М. Турко, Форд Ситі, 10 — І. Одежинський, Филаделфія, 10

І. Василишин, Ню Йорк, 10 — В. Палідвор, Стемфорд, 10 — адв. І. Флис, Ню Йорк, 10 — В. Клосник, Бруклин, 10

І. Красник, Шикаґо, 10 — Е. Мастикаш, Торонто, 10

У Португалії ціла політична опозиція зреклася участи у виборах

Лісбона. — В найближчу неділю відбудуться у Португалії парляментарні вибори, які проте будуть тільки пустою формальністю, бо єдиною виборчою листою буде т. зв. Національна унія, яка підтримує диктаторського прем'єра Антонія де Олівейра Салязара. 77-літній лідер опозиції, д-р Маріо де Азеведо Ґомез, заявив на скликаній ним пресовій конфреенції, що він сам і 25 інших республіканських, демократичних і ліберальних кандидатів зреклися своїх кандидатур після того, як Салязар відмовився ґарантувати, що вибори будуть „або чисті, або вільні". Ціла демократична опозиція проголосила заклик до народу — стриматися від виборів. Сам названий лідер опозиції признав, що треба сподіватися арештів і інших репресій режиму проти опозиції.

ПОДЯКА

Цим складаю сердечну подяку настоятелеві парохії св. Покрови в м. Рочестер, о. Миколі Чернявському, голові Парохіяльного Уряду п. Іванові Васильцьо, голові Сестрицтва п-ні Олександрі Підошва, Церковному Хорові на чолі з диригентом Юрієм Оношко і всім Парафіянам, які під час моєї тяжкої хвороби відвідували мене в шпиталі і спільно молились за моє здоров'я в церкві в дні 11-го червня ц. р.

Ваша спільна молитва дійшла до Господа й Господь привернув мені здоров'я. За це Вам усім сердечна подяка від мене і від моєї Родини з України.

Осип МАКСИМОВИЧ

6-го листопада 1961 р.

Ділюся зі Знайомими сумною вісткою, що в неділю 5-го листопада 1961 р. упокоївся в Бозі

бл. п. Стефан БІЛИК

замешкалий при 4812 "D" Street, Philadelphia, Pa.

Покійний народився в Бориславі, Західня Україна.

ПАРАСТАС — відправиться в П'ЯТНИЦЮ, 10-го ЛИСТОПАДА 1961 р., в год. 8:00 веч., в похоронному заведенні М. Насевича, 109 E. Tabor Rd., Phila., Pa.

ПОХОРОН — в СУБОТУ, 11-го ЛИСТОПАДА 1961 р., в год. 9:00 ранку, на St. Mary's Cemetery. Fox Chase.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ОСИП БУРШТИНСЬКИЙ, — приятель

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. Марії МОРАЧЕВСЬКОЇ

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ З ПАНАХИДОЮ

в церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ. при Ivy Street) в НЮАРКУ, Н. Дж.

у НЕДІЛЮ, 12-го ЛИСТОПАДА 1961 р. в год. 12:30 по полудні

на яку Приятелів і Знайомих Покійної запрошує

РОДИНА

Замість квітів на могилу

бл. п. ВОЛОДИМИРА ГАФТКОВИЧА

кол. інспектора Гол. Т-ва „Просвіта" у Львові та визначного діяча в Краю і ЗДА, що упокоївся недавно в Ню Гейвені, Конн., складаю на УКК — $10.00.

ПЕТРО ХОМА (вр.)

Замість квітів на домовину

бл. п. ВОЛОДИМИРА ГАФТКОВИЧА

зложили на Українських Інвалідів:

Друзі по Зброї	$ 33.00
Приятелі	$ 22.00
Марія Джумиґа	$ 10.00
РАЗОМ	$ 65.00

Всім Знайомим, а зокрема ПАЦІЄНТАМ, які побажаннями, квітами чи відвідинами стали учасниками в нашій радості з нагоди народження нашої донечки

РОКСАНИ

висловлюємо цісю дорогою сердечну вдячність

Раїса і д-р Михайло ДАНИЛЮК

Міннеаполіс, Мінн.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 11-го ЛИСТОПАДА 1961:

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Дністер", Відд. 361, в год. 8:00 веч., у власній домівці, при 119 Ave. "A". В. Барагура, секр.

Спорт

ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ В НАСТУПНУ НЕДІЛЮ

„Тризуб", Филаделфія — Н. С. К. Бруклин, мистецькі змагання Інтер Ліґи, відбудуться в неділю 12 листопада о год. 2.30 по полудні на грищі при 29-ій та Камбрія вул. у Филаделфії.

УСК Ню Йорк — „Галіція", мистецькі змагання Інтер Ліґи, відбудуться в неділю 12-го листопада, о год. 2.30 по пол. Господар змагань „Галіція".

„Чорноморська Січ", Нюарк — „Рома", мистецькі змагання Футбольної Ліґи Стейту Ню Джерзі, які рішають про перше місце в показнику, відбудуться в неділю 12-го листопада, о год. 2.30 по полудні, на грищі Анджелс Ґров в Юніон, Н. Дж.

П'ЯТИРІЧЧЯ УГОРСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

(Закінчення із стор. 2-ої)

ральний розклад в містах. Показником цього є, зокрема, великий зріст абортів. Угорщина має найнижчий приріст населення в Европі — 4.8 на 1.000 осіб річно. Відповідне число для СССР — 17.5.

Разючою є експлуатація економіки Угорщини Москвою. Правда, по революції 1956-го року Москва дала економічну допомогу Угорщині для відбудови, але за це тепер угорці мусять трикратно розплачуватись. Хоч Угорщина вбога країна, вона мусить давати економічну допомогу країнам Африки і Азії — у пляні економічної допомоги совєтського бльоку тим країнам. Розмір експлуатації угорської економіки видно хоч би з цін, які Угорщина мусить платити СССР за совєтські товари. І так, совєтська нафта в Західній Европі коштує 55.51 рубля за тонну, а Угорщина за неї платить 88.94 рубля. Відповідно совєтське вугілля в Західній Европі коштує 43.67, а в Угорщині — 61.39, антрацит — 79.29 і 100.00, чавун — 173.07 і 288.22, сталь — 368.90 і 732.81.

Перспективи

У зв'язку з досі сказаним може постати питання: значить, усі зусилля, вся боротьба, запал і самопосвята, що їх виявили угорці пам'ятної осени 1956 року пішли на марне? Такий висновок був би зовсім неправильний.

Насамперед тому, що в таких умовах, які утворились були в Угорщині і в цілій совєтській імперії восени 1956 року, важко було сказати, що властиве робити, в яких формах вести боротьбу, як далеко у ній іти. Нарід, що хоче жити, мусить боротися, а в певних умовах боротьба визріває в революцію. Тому й угорська революція була закономірним явищем. Правда, з перспективи п'ятьох років, а може вже й далі, можна було сказати, що, наприклад, здійснення постуляту уряду Надя про вихід з Варшавського пакту і невтральність Угорщини, було нереальне, і навряд чи зразу потрібне. В запалі революції, її керівники, мабуть, не зрозуміли, що максимальним досягненням тієї революції могло бути забезпечення самобутности Угорщини від втручання Москви, чи принаймні обмеження того втручання, але не повний вилім зі сфери, в яку, на жаль, присуджує Угорщину і політична географія, і об'єктивний уклад міжнародних сил. Справа в тому, що Угорщину Росія вважає за свою сферу впливів і, що важніше, за таку, на ділі, уважає її Захід. Тому він зовсім не був готовий підтримати угорську спробу вирватись з-поза залізної заслони. Але і в совєтському бльоці є народи з більшою й меншою свободою рухів, назвати хоча б Польщу і що ж таки Угорщину чи Болгарію.

Крім того, при всій своїй невдачі, угорська революція посіяла в народі глибоке зерно дальшої боротьби, хоч і в інших формах. Її приклади також подає згадана публікація: В Угорщині й далі живе дух противу, і про це добре відомо в Кремлі. Незалежно від революції, а може власне тому, що вона вибухла, Угорщина не вернулася вже до масового терору періоду Ракоші чи Ґеро. Про совєтські військові частини в Угорщині говориться офіційно, що вони тільки „тимчасово" на угорській землі, менше наголосу робиться на совєтську „допомогу", менше є грубих виступів. Настрої населення у великій мірі антикомуністичні і антиросійські, зокрема серед молоді, інтелігенції, також робітництва. Є вияви одвертої погорди до того, що каже уряд. Будапештське радіо наводить приклади, коли батьки індоктринують дітей у ворожості до режиму, але водночас змушують їх робити вигляд, що вони — за комунізм. До призначених режимом священиків населення має тільки погорду.

Звичайно, всі ці вияви далекі від шумних днів революції. А проте, їхня питома вага велика. Вони переконують, що угорці не скапітулювали і думають про те, як перетривати в існуючих умовах. Угорський народ зрозумів, що йому потрібні нові засоби самооборони, що повне усамостійнення вимагає кращих умов, як п'ять років тому, і, найважніше, що визволення може прийти тільки в умовах спільних визвольних дій інших народів, передусім самих народів Совєтського Союзу.

Айзенгавер нараджується з республіканцями про вибори в 1962 р.

Ґеттисбурґ, Па. — Колишній президент Д. Д. Айзенгавер нараджувався із 5-ма визначними республіканцями про стейтові і конґресові вибори в 1962 році в стейті Пенсилвенія, де вибирають губернатора і одного сенатора. В цій конференції взяли участь колишній секретар оборони в уряді Айзенгавера Томас С. Гейтс і конґресмен Віллям В. Скрентон, який минулого року вперше увійшов до Конґресу, а також сенатор Гоф Скотт, фінансовий голова Республіканської партії в Пенсилвенії Філій Т. Шерплес і промисловець — Томас Б. МекКебел. В політичних колах гадають, що Гейтс і Скрентон входять в рахубу як кандидати на становища сенатора і губернатора в найближчому році. Айзенгавер відмовився говорити на тему, чи він просив Гейтса, щоб кандидував на губернатора в 1962-му році. Сенатор Скотт сказав журналістам, що на конференції обговорювали в загальному справу виборів в найближчому році.

Москва й Пейпінґ обмінюються далі колючками з приводу Альбанії

Гонґ Конґ. — На маніфестаційному вічу в Пейпінґу з нагоди 44-річчя большевицької революції прийшло до дальшої виміни колючок на тлі ідеологічної сварні між російськими й китайськими комуністами. Коли промовляв совєтський амбасадор Степан Червоненко і в своїй промові знову заатакував Альбанію за її „культ особи" та інші „ухили" від марксо - ленінської лінії, китайські комуністи похмуро мовчали й не було ніодного оплеску, а альбанський амбасадор з своїм почотом демонстраційно вийшов з залі. Зате, у підплату большевикам, комуно - китайський промовець, Ву Ю-чанґ, член Китайської комуністичної партії, поручав не говорити ані не робити нічого, що порушувало б приязнь „дванадцятьох братніх країн", маючи тут на увазі так само й Альбанію. Покликуючись на авторитет комуно - китайського президента Лію Шао-чі, Ву Ю-чанґ твердив, що „кожне слово чи діло, яке не є в інтересах совєтсько - китайської приязни, не буде схвалене народами Китаю ні Совєтського Союзу". Те віче скликало Товариство совєтсько-китайської приязни, а Мао Тсе-тунґ вислав Хрущову і Леонідові Брежневу з нагоди роковин большевицької влади „теплий і братерський привіт". Проте водночас в комуно - китайській пресі появились передруки з альбанської преси з новими атаками проти Хрущова, як „ревізіоніста" та статті з прославлюванням Сталіна за його заслуги для большевизму. Знову ж у сателітській Варшаві на академії з нагоди роковин большевицької революції, речник польського уряду Іґнаци Лоґа-Совінські таврував Альбанію, згідно з наказами з Москви.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКР. НАРОДНОГО СОЮЗА!

Короткі Вістки

● **Винстон Черчил** з'явився в цьому тижні в англійському парляменті з сильно забандажованою правою рукою. Він пояснив, що лікарі сказали, що та рука мусить бути спеціяльно хоронена проти холоду. Колишній британський прем'єр має 86 років, але курить циґара і час до часу приїздить на засідання палати громад.

● **До Лондону** прибув з Кенії колишній пострах білих, лідер терористичної організації „Мав-мав", Йомо Кеньятта, який відсидів сім років у концентраційному таборі. Він приїхав тепер з цілою делеґацією від Африканської національної унії, якої є лідером, для переговорів з британським міністром колоній Реджіналдом Мавдінґом, про конституцію для Кенії.

● **В місті Паркес в Австралії,** за 200 миль на захід від Сиднею, заінстальовано велетенський радіо - телескоп, що коштував дол. 1,800.000. З того пів мільйона долярів склали Рокефеллерівська і Карнеґівська фундації. Цей новий телескоп має тільки двох суперників у світі: на Мавнт Пальомар у Каліфорнії і в Джодрел Бенк в Англії.

ТАРЗАН, ч. 4743. Тарзан діє..

TARZAN HEADED FOR THE MOVIE CAMP IN THE EARLY MORNING, CONCERNED BY THE CONSPIRACY HE HAD OVERHEARD--

"HELLO," GARVEY CALLED OUT AS THE APE-MAN APPROACHED "WE WERE JUST HAVING COFFEE--

"FIRST, I WANT TO QUESTION YOUR HUNTER," SAID TARZAN CASUALLY "TELL ME, RANGER-- HAS YOUR QUARRY EVER INCLUDED MAN?"

Тарзан поспішав до клюбового табору вчасним ранком, затурбований змовою, яку підслухав...

— Галло, — гукнув Ґарві, коли надходив мавполюд. — Ми щотільки випили каву...

— Насамперед я хотів запитати про дещо вашого ловця.., сказав, ніби припадком Тарзан. — Скажіть мені, лісничий, чи між вашою здобиччю була коли й людина?

● РОЗШУКИ ●

Пелягія ШМІЛИК, донька Панька з Ямни Горішньої, пов. Добромиль, пошукує когось з РОДИНИ або ОДНОСЕЛЬЧАН. До 1944 р. мешкала в Ліську, пов. Сянік. Писати на адресу:

Pelagia BABIAK
2025 Washington Avenue
Altoona, Pa.